

stode anderledes end de øvrige Embedsmænd, idet de tillige stode i et ganske eget Forhold til Menighederne, til det kirkelige Samfund. Det ærede Medlem mente, at jeg tillagde Kirkekommissionens Udtalelser megen Vægt. Ja, det er ganske vist, at man altid maa tillægge en saadan Forsamlings Udtalelser Vægt; men jeg har dog kun nævnet den i historisk Sammenhæng, idet jeg sagde, at, efter at den havde været samlet, begyndte Regjeringen at fremlægge sine Forslag til Ordning af Præstelønningsforholdene. Derimod har jeg ikke i Dag paa nogen Maade ellers lagt særlig Vægt paa Kirkekommissionen eller dens Udtalelser. Hvad nu det angaar, at der ikke skulde være Noget i, at man søgte at bevare det gamle Forhold, der hidtil gjennem Tiendeydelsen har været knyttet mellem Præsten og hans Menighed, da skal jeg vel ikke negte, at der paa mange Steder just ikke finder et saa smukt Forhold Sted, som man kunde ønske; men jeg kan dog ikke tro, at man fra Undtagelserne bør slutte til Reglen eller bør dømme et Forhold, der har eksisteret fra albagammel Tid i den kristne Kirke og eksisterer den Dag i Dag i de fleste Lande, hvor man ogsaa holder meget stærkt paa, at dette gamle Forhold mellem Menighed og Præst maa blive bevaret. Naar det ærede Medlem fremdeles omtaler, at jeg havde rørt ved Kirkeforfatningen, da er jeg enig med ham i hans Opfattelse, at der ikke kan være Tale om en Ordning af Kirkeforfatningen, før Lønningsagen er gennemført, og det har netop ogsaa været et Motiv mere for mig til at søge denne Sag ordnet, idet jeg udtrykkelig har sagt, at jeg betragter Ordningen af Lønningsforholdene som Indledning til flere Reformers paa det kirkelige Gebet. Jeg kan altsaa fuldkommen slutte mig til det ærede Medlems Anskuelse i saa Henseende. For endelig tilfødt at komme til det saa meget omtvistede Overskud, som man til Krods for mine gjentagne Erklæringer bestemt vil se som en særlig Fond, da skal jeg kun atter bemærke, at Grunden til, at Overskudet har Formen af et særligt Aktiv, ligger i, at jeg har ment det rigtigt, at man ser, hvorledes dette Overskud fra Kirken maatte stille sig. Idet dette Overskud er overført fra Kultusministeriets til Finansministeriets Budget og staaer opført som en Statsformue, indser jeg for min Del ikke, der kan være Tvivl om, at det er Noget; hvorover man kan disponere gennem Finansloven. Jeg veed ikke, at man ikke har Ret til at disponere over sin Formue, eller at der er Statsformuer, som ere slaede saaledes fast, at man ikke kan røre dem. Jeg tror heller ikke, at Noget skal kunne faae ud af Loven, at man kun skulde kunne anvende dette Beløb til Dækning af det paagjældende Underskud, og at det for øvrigt skulde være en Formue, som ikke kunde bruges. Det vilde være en besynderlig Røsting, paa Finansloven at have en saadan Sum, som man ellers ikke kunde røre. Tanken er kun, at man skal se,

hvad der kommer ud af Ordningen af Lønningsforholdene, og at man først, naar man er kommen til Klarhed derom, skal træffe Disposition over Overskudet paa den Maade, som Rigsdagen maatte finde rigtig og forsvarlig, en Disposition, som efter min Anskuelse kan ske gennem Finansloven. Det ærede Medlem yttrede endvidere, at jeg havde en stærk Tilbøjelighed til at ville sikre den administrative Indflydelse for Fremtiden. Ja, mine Herrer! jeg maa dog sige, at, naar Ministeren frivillig, om jeg tør bruge dette Udtryk, tilbyder en saadan Ordning af Lønningsforholdene, som her foreslaas, hvormed jo næsten hele Magten glider ud af Ministerens Hænder, saa forekommer det mig virkelig ikke, at det tyder paa en særlig Tilbøjelighed til at bevare Magten eller en særlig Indflydelse, at han i et enkelt Anliggende mener, at det bedre lader sig afgjøre ad den administrative Vej end ved at henvende sig til Lovgivningsmagten. Jeg tillod mig allerede, da jeg forelagde Lovforslaget, at gjøre opmærksom paa, at den i saa Henseende foreslaaede Forandring udelukkende er foreslaaet af praktiske Hensyn, idet Ordningen af de nye Præstegaarde jo vil kræve lang Tid og, under forskjellige Omstændigheder, kræve betydeligt Omkost, hvis den endelige Ordning først kan træffes, naar den er godkendt af Rigsdagen. Det er forekommet mig, at der var en Modsigelse i den tidligere Paragraf, hvorefter Kultusministeren skulde kunne godkende Ordningen, men under Forbehold af Rigsdagens Samtykke. Naar Ministeren ikke er i Stand til at gennemføre en Ordning, før Rigsdagen har bevilget de fornødne Beløb, ser jeg ikke, hvad hans Godkendelse skal føre til. Det forekommer mig, at det er simplere at ordne Sagen saaledes, som det her er foreslaaet, og jeg haaber, man vil indrømme, at det er ikke nogen stor Sag, der her er Tale om, og at det er en Ordning, der ikke vilde kunne sikre Ministeren nogen stor Indflydelse, da Bestemmelsen kun i enkelte Tilfælde vil være at anvende, hvorhos det jo ikke maa glemmes, at Ministeren hidtil har havt Bemyndigelse til ved Kongelig Resolution at ordne ethvert Forhold af den Art, som der her er Tale om.

Formanden: Folkethingsmanden for Frederiksberg Amts 4de Valgkreds (P. C. Olsen), der har havt Ordet to Gange, har begjæret Ordet for en kort Bemærkning. Med Thingets Samtykke — skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

P. C. Olsen: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) fortalte os i Begyndelsen af sit Foredrag, at han havde stiftet Mening; men dette berettiger ham ingenlunde til at give en aldeles urigtig Fremstilling af denne Sags Gang og Historie, og det var denne, hvorpaa jeg gjorde opmærksom i mit